

واکاوی مهمترین مسائل اجتماعی

شهر بابل

علی اصغر فیروز جاییان

عضو هیات علمی دانشگاه مازندران

هامون نو

سرشناسه	: فیروزجانیان، علی اصغر، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: واکاوی مهمترین مسایل اجتماعی شهر بابل/علی اصغر فیروزجاییان؛ مجری طرح انجمن جامعه‌شناسی ایران - دفتر بابل؛ به سفارش معاونت زنان و خانواده ریاست جمهوری.
مشخصات نشر	: دشتستان: هامون نو، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۴ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی).؛ ۲۱×۱۴ س.م.
فروست	: طرح ملی گفتگوی خانواده؛ ۳۹.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۲۶-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: مسائل اجتماعی -- ایران -- مازندران
موضوع	: Social problems -- Iran -- Mazandaran
موضوع	: مسائل اجتماعی -- ایران -- بابل
موضوع	: Social problems -- Iran -- Babol
شناسه افزوده	: انجمن جامعه‌شناسی ایران. دفتر بابل
شناسه افزوده	: ایران. ریاست جمهوری. معاونت امور زنان و خانواده. طرح ملی گفتگوی خانواده
رده بندی کنگره	: HN ۶۷۰/۲
رده بندی دیویی	: ۳۰۷/۷۲۰۹۵۵۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۳۶۰۷۱

واکاوی مهمترین مسائل اجتماعی شهر بابل

نوشته: علی اصغر فیروزجاییان

انتشارات هامون نو

چاپ اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۵۰ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۹۰-۲۶-۹

فروست: طرح ملی گفتگوی خانواده - ۳۹

نشانی: استان بوشهر - دشتستان - پشت کاروانسرای مشیرالملک

کوچه ۱۷ - پلاک ۲۶ - کدپستی ۷۵۶۱۷۳۵۱۶۵

شماره تماس: ۰۹۱۷۱۷۳۶۰۷۵ - ۰۹۳۳۵۷۵۱۷۱۷

www.hamooniran.ir

پیشگفتار

پیام رییس انجمن جامعه‌شناسی ایران

جامعه ایران، همانند همه جوامعی که در معرض تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی قرار گرفته‌اند، شالوده‌های زندگی گذشته‌اش دستخوش تغییر شده است و نظام‌های ارزشی و هنجاری دیروزش، قدرت و قوام و انتظام بخشی پیشین را ندارند. این تغییرات تمایز یافتگی‌ها و تفاوت‌های اجتماعی فرهنگی را افزایش داده و در مواردی به تضادها و شکاف‌های اجتماعی اقتصادی و فرهنگی موجود دامن زده و تعارض‌ها و شکاف‌های اجتماعی جدیدی را نیز ایجاد نموده است.

این دگرگونی‌ها و تعارض‌ها، بر بنیادی‌ترین و دیرپاترین نهاد اجتماعی، یعنی نهاد خانواده هم‌اثری داشته و ساختار قدرت و روابط درونی و بیرونی خانواده را تحت تأثیر قرار داده است. به همین دلیل امروز در بسیاری از خانواده‌ها با مسائل و مشکلات فراوانی روبرو هستیم. کمترینش این است که در نظام تقسیم کار جنسیتی و والد-فرزندی در درون و بیرون خانه، ابهام‌هایی ایجاد شده است؛ و این ابهام‌های نقشی، در روابط اعضای خانواده

اختلال ایجاد کرده است، به طوری که در مواردی؛ افراد انتظارات و توقعات یکدیگر را درک نمی کنند و از برقراری یک رابطه انسانی سازنده و مبتنی بر اعتماد ناتوانند؛ و اینها همه کیفیت زندگی اعضای خانواده را کاهش داده و موجب اختلال کارکردی هم شده است و در مواردی گسیختگی خانواده را در پی داشته است.

تفاوت ها، تعارض ها و شکاف هایی که در شرایط جدید و در اثر دگرگونی های اجتماعی و فرهنگی ایجاد شده است، لازم است به خوبی فهمیده شوند؛ صورت های عادی آنها که از اقتضائات جامعه جدید است به رسمیت شناخته شود، و اگر پیامدهای نامطلوبی دارند برای کاهش آنها چاره اندیشی شود. و اگر پدیده های غیرضرور و قابل اجتنابی هستند، برای کاهش آنها چاره اندیشی و اقدام شود. این کار مستلزم یک گفتگوی همه جانبه و فراگیر درون جامعه، درباره این مسائل و موضوعات است. گفتگویی که در مرحله اول صاحب نظران، فعالان مدنی و مدیران اجرایی و در مرحله دوم همه آحاد جامعه را در برگیرد.

با توجه به اینکه خانواده مهمترین و تاثیرگذارترین واحد اجتماعی است که کیفیت روابط و تعاملات درون آن، بر کیفیت کنش های اجتماعی و انسانی اعضا در بیرون از خانه هم اثرگذار است، این گفتگو می تواند با محوریت مسائل خانواده آغاز شود تا از خلال گفتگو درباره این واحد حیاتی اجتماعی،

که ظرفیت زیادی برای دامن زدن به گفتگوهای هم گرایانه دارد، مهارت های گفتگویی در گروه های درگیر در این گفتگو، و به تبع آن در سایر گروه های اجتماعی، افزایش یابد؛ و در عین حال، از خلال این گفتگوها فهم مشترکی از مسائل و مشکلات نهاد خانواده و راه های کاهش آنها ایجاد شود و در درون جامعه منتشر شود.

بر مبنای مقدمه تحلیلی که در بالا بدان اشاره شد، انجمن جامعه شناسی ایران، «طرح ملی گفتگوی خانواده» را که به ابتکار معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری آغاز شده بود، اقدامی بسیار مثبت و ارزنده ارزیابی می کند به همین دلیل هیات مدیره انجمن، پیشنهاد معاونت برای همکاری در اجرای این طرح را پذیرفت و بر اساس تفاهم نامه ای که بین دو طرف امضا شد، انجمن مسوولیت همکاری در اجرای این طرح در سطح ملی را پذیرفت و با استفاده از همه ظرفیت های دفاتر انجمن و اجتماع علمی جامعه شناسی در سراسر کشور، به اجرای این طرح همت گمارد.

بر اساس برنامه توافق شده، قرار است در مراکز استان ها و برخی از شهر ها، مدیران دفاتر انجمن جامعه شناسی ایران (و در جاهایی که انجمن دفتر ندارد، یکی از دانش آموختگان علوم اجتماعی)، مسوولیت تسهیلگری برای برگزاری این گفتگوها را به عهده بگیرند. این تسهیلگران با همکاری مدیران امور زنان و خانواده استان ها، از صاحب نظران و دانشگاهیان محلی، فعالان حوزه مدنی،

رسانه ای و سازمان های مردم نهاد، و مدیران اجرایی دعوت می کنند تا در نشستی به گفتگو درباره مسائل خانواده و دشواری های برآمده از تفاوت ها و اختلافات نسلی در آن منطقه بپردازند. در این نشست مهمترین مسائل و چالش ها مشخص می شوند و درباره راه های مواجهه با آنها چاره اندیشی می شود.

اجرای این طرح چند پیامد مثبت در بردارد که به شرح زیر به آنها اشاره می شود:

به تقویت گفتگو میان ضرورت گفتگو درباره مسائل و مشکلات جامعه ایران و تلاش برای رسیدن به اجماع های برآمده از گفتگو کمک می کند،
در سطح استانی شبکه ای از نخبگان را در ارتباط با یکی از موضوعات حیاتی جامعه ایران، یعنی خانواده و مناسبات نسلی، شناسایی و فعال می کند،

تمرینی برای تعامل و همکاری جریان های مختلف فکری و گروه های مختلف اجتماعی است،

تعامل و همکاری صاحب نظران دانشگاهی، فعالان حوزه عمومی و جامعه مدنی و رسانه ای، و مدیران دستگاه های اجرایی را، که برای حل مسائل امروز جامعه ایران بسیار ضروری است، تمرین و تسهیل می شود،